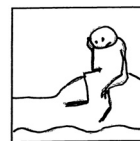

I. Elszánás

Szeptember – reformáció

23

Ez az a pillanat, amikor a gyöngyhalász tudja, hogy mi a dolga, amikor elhatározza, hogy megtalálja és megszerzi a kincset.

1. Kijózanító helyzetjelentés

Ige

- Hós 1,1–2,15

Téma

A hűségés küzdelme a hűtlenért.

Kiindulópont

Az északi királyság utolsó pár évtizedét kíséri végig Hóseás próféta könyve. A vallási és politikai hanyatlás időszaka ez, amikor a szexuális rítusokat felvonultató Baal-kultusz már elterjedt az országban. A próféta, aki sorsában és személyes életében közvetlenül tapasztalja meg népének ítéletes, ugyanakkor Isten kegyelmét is magában rejtő jövőjét, ebben a helyzetben hirdeti a rábizott üzenetet. Az Úr szigorú, de hűségés szeretetéről kell bizonyosságot tennie a nép előtt. Mondanivalója fókuszában az a szövetség áll, amelyet Isten kötött népével.

A téma elágazásai

Egy család életének üzenete

Hóseás házassága a parázna Gómerrel, illetve a három gyermek különleges jelentést hordozó neve nem egyszerűen életrajzi adalék. Maguk is részei és eszközei a próféta üzenetnek. Jelekké válnak, valamint a hirdetett próféta szót teszik szemléletessé. Mindez nem húzza át a próféta felesége és gyermekei iránti érzéseinek jelentőségét és létjogosultságát („*Szeresd csak tovább azt az asszonyt...*” – 3,1).

Elszánás

„Nem vagytok népem! – Az élő Isten fiai vagytok!”

Egyszerre van jelen ebben a szakaszban (és az egész könyvben) Istennek népe hűtlensége láttán támadt haragja és ítélete, illetve szeretetéből fakadó kegyelme és irgalma. A „Nem népem” és „Nincs irgalom” kijelentéseit (1,8) szinte azonnal követi a „Népem” és „Van irgalom” ígérete (2,3). Teológiai értelemben a törvény és az evangélium kettőssége feszül ezekben a mondatokban. Luther teológiai felismerése juthat itt eszünkbe: „...az evangéliumok és az apostoli levelek azért íratlak, hogy maguk szolgáljanak útmutatóul számunkra az Ószövetségben, s eligazítsanak bennünket a próféták és Mózes írásaiiban, hogy saját szemünkkel lássuk és olvassuk, miként nyugszik a rongyokba pólyált Krisztus a jászolban, azaz: hogyan található meg a próféták könyveiben.” (Luther Márton: *Mi az evangélium?* Ford. Csepregi Zoltán. Magyarországi Luther Szövetség, 1995. /Magyar Luther Füzetek 5./ 10–11. o.)

Isten perben áll hűtlen népével

A 2,4–15-ben első olvasatra úgy tűnik, mintha a férj hűtlenné lett felesége elleni, ám gyermekeihez intézett panasza állna előttünk. Hamarosan kiderül azonban, hogy a nép Isten iránti hűtlenségéről van szó, amelynek feltárása kijózanító helyzetjelentésként szólal meg a próféta igehirdetésében.

Illusztrációk

📁 Vasadi Péter: *Hűség, hűtlenség* (esszé)

📁 Admonti Biblia-képtár 18.: *Hóseás története*. École Nationale Supérieure des Beaux-Arts, Paris. PC 22788-1 (iniciálé)

Igei párhuzamok

- 1Móz 22,17; 32,12
- Lk 15,18
- Róm 9,25–26
- 1Pt 2,10

Első hallásra (laikus reflexió)

Az Úr mindig megmutatja az utat. Honnan tudom, hogy ez az az út, amelyet követnem kell? Valahol hallottam, hogy egyszerű követni, mert az Úr előttem jár, csak figyelnem kell. Igaz, lépni nem tud helyettem.

2. Kegyelmet kegyelemre

Ige

- Jn 1,1–18

Téma

„A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be.” (Jn 1,5)

Kiindulópont

Az első három evangélium alulról indul, vagyis a földi világ keretei között mutatja be Jézus születését és működésének kezdeteit. János másként közelít az eseményekhez: ő felülről indít, és evangéliumának egyik gyakran visszatérő kifejezése is ez: felülről.

A téma elágazásai

„Kezdetben volt az ige”

Az emberi gondolkodás egyik legalapvetőbb, legelső kérdésfeltevése ez: mi volt kezdetben? Mi hozza létre, mi tartja mozgásban és mi tölti meg értelemmel ezt a világot, amelyben élünk? Hol vannak azok az alapok, amelyekre felépül a mindenség? Fel lehet idézni a preszókratikus filozófia képviselőit: ki miben keresi a mindenség egységes elvét (Thálész – a víz, Anaximandrosz – az apeirón, Anaximenész – a levegő, Püthagorasz – a szám, Hérakleitosz – a tűz stb.). János arról tesz bizonyosságot, hogy a világ és az élet értelme, célja, magva az az örök alap, amelyre minden más épül, az az Ige, amely Jézusban eljött közénk.

„Benne volt az élet, és az élet volt az emberek világossága”

Élet és világosság. Mindkettő abból az Igéből fakad és árad, amely indítója, mozgatórugója minden létezőnek. Élet és világosság. Olyan létről ad hírt az evangélium, amely nem csupán vegetálást jelent, hanem fizikai, értelmi és erkölcsi értelemben vett tájékozódást is ebben a világban. A látás és látszóadás lehetőségét. Látni és látszani a teremtménytársakkal való viszonyban és Isten előtt állva egyaránt.

„Saját világába jött, és az övéi nem fogadták be őt”

A szakasz legszomorúbb mondata. Magában foglalja Jézus egész földi sor-sát születésétől kezdve egészen kereszthaláláig. A hazaérkező családtag zárt ajtókra talál.

„Az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre”

A személyes megtapasztalás szavai ezek. A megajándékozott gyülekezet hitvallása. Kimeríthetetlen gazdagságából Jézus folytonosan árasztja el övéit ajándékaival. Kifejezi ez a fordulat azt, hogy a keresztyén élet folyamatosan kegyelemre szoruló élet, és ezt a kegyelmet Jézus meg is adja övéinek gazdag teljességéből.

Illusztráció

 Reményik Sándor: *János evangéliuma* (vers)

Igei párhuzamok

- 1Móz 1,1
- 1Jn 1,1
- Zsolt 36,10
- Kol 1,19–20

Első hallásra (laikus reflexió)

Hiszem, ha látom. Ez jut eszembe először. Az ember csak a megfogható, látható dolgokat hiszi el. Amit nem lát, abban nem is hisz. Az Istenbe vetett hit ereje éppen abban van, hogy nem a kézzelfoghatóban bízunk.

3. Bizonyágtétel egy ismeretlenről

Ige

- Jn 1,19–34

Téma

„Ki vagy te?” (Jn 1,19)

Kiindulópont

Keresztelő János a Jordánon túli Betániában keresztel. Számunkra már ismerős kép, de a maga idejében rendkívül meglepő és nagy hatást keltő esemény volt ez. Meglepő, hogy saját magát és tevékenységét csupán előkészületként értelmezi: nem magát „reklámozza”, hanem valaki másról tanúskodik. Ki is hát ő, és ki ez az „idegen”?

A téma elágazásai

Kicsoda a Keresztelő?

Illés? A próféta? Kiáltó hang a pusztában. Vagyis: „Nincs nevem és nincs méltóságom. Nem az a fontos, hogy én ki vagyok, hanem az, hogy mit kiáltok. Az a fontos, akiről biznyságot teszek. Nem magamra, hanem órá mutatok” (lásd Isenheimi oltárkép). Nekem sem magamra kell mutatnom, hanem arra a valakire, akinek „*saruja szíját megoldani sem vagyok méltó*”. Ugyanakkor kiáltani kell, mert nem lehet némának maradni ott, ahol Isten a maga kegyelmes művét elkezdte Krisztusban.

Miért keresztel János?

Munkája csupán előkészítése valami nagyobb, fontosabb, a mindenséget érintő döntő eseménynek. Az, aki majd utána érkezik, a Szentlélek keresztességét adja az embereknek. A víz kereszttségére épít, de túl is mutat azon... Pál megkérdezi az efezusi tanítványoktól: „*Kaptatok-e Szentlelket, amikor hívővé lettetek?*” Ők pedig ezt válaszolják: „*Hiszen még azt sem hallottuk, hogy van Szentlélek.*” (ApCsel 19,2) A víz keresztsege biztosít arról, hogy Jézus Krisztus Atyja ismer engem, az övé vagyok, én azonban a Szentlélek nélkül nem ismerhetem meg Krisztust ma sem.

Illusztrációk

- 📁 Matthias Grünewald: *Isenheimi oltár*
- 📁 Dietrich Bonhoeffer: *Ki vagyok én?* (vers)

Igei párhuzamok

- Ézs 40,3
- Mt 3,1–17
- Mt 11,1–15

- Mk 1,2–11
- Lk 3,1–22

Első hallásra (laikus reflexió)

Ha nem teszünk tanúbizonyságot, nem igaz a hitünk?

4. Jelek és ami mögöttük van

Ige

- Jn 2,1–11

Téma

Csodák kezdete Kánában.

Kiindulópont

A helyszín, ahová ez az ige kalauzol minket, egy nagyon jókedvű, tisztességes falusi lakodalom. Ez talán sokak számára már magában meglepő. Hát még ha felfigyelünk arra is, hogy éppen az az evangélium őrizte meg ezt a történetet, amely Jézus egész életét, szolgálatát egyébként a legelvontabb módon fejezi ki. Segítsen ez minket is a csoda mögött meghúzódó jel felfedezésére!

A téma elágazásai

Az ember látványos csodákat vár, Jézus pedig a háttérben marad

E történet fényében meg kell értenünk, hogy Jézus többnyire észrevétlenül lép be az életünkbe, s telepedik egy asztalhoz velünk. Nem lenyűgözni akarja azt, aki vele találkozik, hanem az Istenbe vetett hit mélységére szeretne eljuttatni. Ebben a történetben is végig a háttérben marad. Csodatétele nem látványosan, hanem rejtett módon megy végbe.

Jézus csodái, jelei valóságosak, de nem úgy és nem akkor lehet bennük része az embernek, ahogyan és amikor azt várja, illetve elképzeli

Jézus anyjának mondatában egyszerre mutatkozik meg a bizalom pozitívuma és az emberi okoskodás negatívuma. Jézus határozott válaszában

ugyanakkor értésére s értésünkre adja, hogy Isten órája másként jár, mint az emberé. Nem úgy s nem akkor lehet részünk csodáiban, ahogyan azt mi szeretnénk „előírni” neki. Az „óra”, amely még nem érkezett el, azt az időt jelenti, amikor Jézus nem a mi elvárásainknak engedve, hanem Isten akaratának engedelmeskedve részesít minket csodáiban.

Mindenki részese a csodának, de csak kevesen látják és ismerik fel benne a jézusi jelet

Jézus csodája is rejtve maradt a jelenlévők többsége előtt. A szolgák csak abban lehettek biztosak, hogy a saját maguk által megtöltött vizeskorsókból merítettek, a násznaggy pedig azt szavatolhatta, hogy kiváló minőségű bort hoztak neki. Egyedül Jézus tanítványai voltak azok, akik – mivel mindent láttak és hallottak – összeilleszthették maguk számára az események mozaikdarabkáit. Minden meghívott vendég részesült tehát a csodában, de csak a tanítványok szűk köre szerzett róla tudomást. Jézus hatalmának és dicsőségének jelenlegi rejtettségét mutatja ez is.

A kánai menyegző története különleges csodatörténet, de csak a kezdet
Ahogyan haladunk tovább az evangéliumban, sorra értesülünk a különböző csodákról (a kapernaumi királyi tisztviselő gyermekének története, az ötezer ember megvendégelésének csodája, a vakon született ember gyógyítása, Lázár feltámasztása és így tovább egészen a Golgotáig). Ami a kánai menyegzőn elkezdődik, az a keresztút végén és húsvét eseményében teljesedik be.

Illusztráció

 Reményik Sándor: *Idegen vendég a kánai menyegzőn* (vers)

Igei párhuzamok

- Mt 9,17
- Mk 2,22
- Lk 5,37–39
- Mt 25,1–12
- Lk 14,15–24
- Mt 22,1–13

Első hallásra (laikus reflexió)

Jelre szükségünk van. Ez is amolyan kézzelfogható dolog az ember számára. Bizonyos jeleket viszont nem veszünk észre, vagy nem akarjuk észrevenni őket. Ha észrevesszük, tudunk-e mit kezdeni velük?

5. Az új kezdet ígérete**Ige**

- Hós 2,16–25

Téma

„Eljegyezlek magamnak a hit ajándékával, és megismered az Urat.”
(Hós 2,22)

Kiindulópont

„Azért most... elvezetem a pusztába, és szívére beszélek.” (Hós 2,16)

A fenyegető megsemmisítés helyett Isten „szívére beszél” választottainak. A puszta bizonyára nem vonzó környezet, mégis alkalmas helyszín lehet az újrakezdesre. Érdekes számba venni, hány sorsdöntő esemény helyszíne a puszta a Bibliában. Az Úr a pusztai vándorlás idején együtt megy népével, vezeti őket. De a későbbiekben is azt látjuk majd, hogy a Babilonból hazatérő nép útja a pusztán át vezet. Keresztelő János a pusztában keresztel, és a pusztában győzi le a kísértőt Jézus is. Isten szava nagyon sokszor úgy szólal meg, hogy a pusztába hívja ki az embert. Ő akkor beszél, ha körülöttünk már minden elcsendesedett. Ehhez pedig olyan hely kell, ahol a párbeszédet nem tudja elnyomni külső zaj. A puszta az Istennel való találkozás helye.

A téma elágazásai

A szövetségekötés napja elérkezik

Az ígért szövetség a béke állapotát hozza majd el: a háború megszűntét és a biztonságot. A próféta az eljegyzés képével érzékelteti e szövetség biztos bekövetkeztét és az Úr népe iránti szeretetén alapuló személyes vonását. Az eljegyzési ajándékok: igazság, törvény, szeretet, irgalom és hit.

Isten szövetsége kiárad az élő és élettelen természetre, a növény- és állatvilágra is

Isten teremtményei iránti szeretetének és kegyelmének részese az egész világmindenség. Szövetségének hatókörébe beletartoznak a mezei vadak, az égi madarak és a földön csúszó-mászó állatok éppúgy, mint az élettelen világ. Ahogyan az emberi bűn következményét magán viseli a természet, úgy az új szövetség megkötésének is kihatása lesz a teremtésre.

Illusztráció

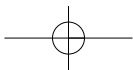
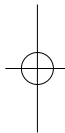
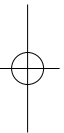
 Edvi-Illés Aladár: *Kalotaszegi menyasszony* (festmény)

Igei párhuzamok

„A jeremiási új szövetségnek már itt megtalálható minden eleme, csupán az új nevet kellett Jeremiásnak hozzáadnia (31,31k). E prófétai ígéretek nyomát követi az újszövetségi »idők teljessége« (Gal 4,4; Ef 1,10) is. Keresztelő János a pusztában gyűjtött új népet, hogy a vőlegényt (Jn 3,29) menyasszonyként fogadhassa. Jézus szintén arról beszél, hogy örül a násznép, mikor vele van a vőlegény. Együttlétük nem a régi ismételése vagy javíthatása, mert új folt nem való régi ruhára, új bornak új tömlő kell (Mk 2,19k). A házassági közösség nevelő és tisztogató szeretetét hasonlóként alkalmazza az apostol is, midőn az egyház reménységéről beszél (Ef 5,27).” (Dr. Szabó Andor: *Hóseás könyvének magyarázata*. In: *Jubileumi kommentár. A Szentírás magyarázata*. 2. kötet. Kálvin Kiadó, Budapest, 1998. 853. o.)

Első hallásra (laikus reflexió)

A kezdet, az első lépés mindig nehéz. Az Úr itt is a segítségünkre siet, mert a kezdő lépést ő teszi meg felénk.

II. Levegővétel

Reformáció – karácsony

33

Erőt kell gyűjteni, minden molekula oxigénre szükségem van.

6. Vízmerítés délben

Ige

- Jn 4,1–14

Téma

A múlt hagyománya és a jövő távlata között Jézus szava a jelenben új életet terem!

Kiindulópont

Benne vagyunk a történelmi nevek és földrajzi helyek hálójában, ahol hagyományok, előítéletek és mindennapos hétköznapi tevékenységek találkoznak egymással. A több száz éves múlt és a monoton jelen egyszerre jelenik meg a találkozás pillanatában. Jézus szavai azonban nem a hagyományos előítéletek között szólalnak meg, ő nem a múlt hagyományát idézi fel, hanem a jövő felé irányít, az élet reményéről szól. Ez a jövő az élet ünnepe, amikor a lélek régi álma valóra válhat. Élet utáni éhség, szeretet utáni szomjúság, barátság utáni vágyakozás.

A téma elágazásai

A víz spirituális üzenete

A víz szimbóluma végighalad a Szentíráson. Isten teremtménye akaratában már ott van a víz, folyó határolja az Éden kertjét, forrásért harcolnak az ősatyák, kutak mellett keresnek társat a szerelmesek, vizet fakasztanak a pusztában, vízzel tisztítanak a liturgiában. Ez a társadalmi, vallási szimbólum most összekapcsolódik Jézus személyének titkával. Ebben az összefüggésben nem a tisztaság vagy tisztátalanság kérdése, nem is a tápláló növekedés kér-

dése kerül elő, de a társadalmi érintkezés lehetőségét is elvethetjük. Itt és most az örök élet kérdése kerül középpontba. Szomjúság, fáradság, szárazság helyett élő víz, örökkévaló forrás lehet a miénk. Ez a téma az örök élet távoli dimenzióját hirtelen a jézusi találkozás jelenvalóságában tárja elénk. Itt és most a forrás nem a víz, hanem Isten közöttünk lévő hatalma.

Lelkigondozói aspektusok

Gyökössy Endre gyakran ír a lelkigondozói beszélgetés előtti „bemosakodásról”. Az előkészület során a rávezető kérdések könnyedsége tereli a beszélgetés bizalomfonalát. Társadalmi konvenciók, történelmi hagyományok, groteszk-humoros fantáziajáték színesíti a beszélgetést. Olyan, mint amikor mi beszélgetünk az időjárásról, a divatról vagy éppen a BL-döntő gyönyörű góljairól. Könnyed témák, amelyek rávezetnek a bizalomépítés ösvényére, de a beszélgetés menetében hirtelen előkerül a lélek kimondatlan kérdése. Ebben az összefüggésben láthatjuk meg a téma további lehetőségeit. Más nemzetiségű embertársak megszólítása, párbeszéd a generációk között, a társadalmi csoportok között, párbeszéd a teológiai tudomány és a hétköznapi élet között.

Igei párhuzamok

Az 1. zsoltár illusztrációja a folyóvíz mellé ültetett fa, a madarak és emberek árnyas majálisa, ahol mindenki megtalálhatja élete üdeségét. Az ember számára a pihenés, a jólét, a szórakozás jeleneit idézi fel, mégis ez a kép illusztrálja az igaz ember életét. A hétköznapi történések pillanatai milyen szoros összefüggésben vannak Isten titkaival!

7. Siloám

Ige

- Jn 9,1–12

Téma

Krisztus világosságát hirdetni ábrándok és számonkérés helyett.

Kiindulópont

Aki Isten küldöttévé válik, annak számítania kell arra, hogy próbatételek elé néz, de most a küldés felemelő pillanataira tekintünk. Isten cselekvése látható egy vakon született életén is. Az első kérdés nem a büntudat felvétele, hanem az Isten küldő hatalmára való eszmélés. Mennyi lelkigondozói sugallat van abban, hogy küldöttként tekinthetek életemre! Haszontalan, értéktelen, kallódó felesleg helyett azt érezhetem, hogy fontos, értékes, elhívott ember vagyok.

A téma elágazásai

Isten csodája a küldetésben

Ez a jézusi tanítás gyökeresen eltér a megszokott társadalmi állásponttól, amely a betegségben a bűn büntetését látta, a veleszületett korlátokban pedig az okok láncolatát kereste. Nyilvánvaló, hogy van a bűnnek büntetése, hogy vannak olyan fájdalmak, amelyeknek mi vagyunk az okozói, de a lélek útján sokszor találkozunk olyan esetekkel, amikor nem a bűnről, nem a hibáinkról kell beszélni, hanem Isten hatalmáról. Nemrégiben sokan néztek meg az interneten a *Vasember* című rövidfilmet, amely egy apa történetét meséli el, aki mozgássérült fiával együtt teljesítette a triatloni távot. Fiával együtt úszott, kerékpározott, és futás közben is maga után húzta őt. Teljesítménye nem erőfitogtatás akart lenni, hanem Isten ügyének missziója, mert így hirdette Isten szeretetének, dicsőségének hatalmát. A fiú öröme, az apa könnye sokakat gondolkodtatott el az ember feladatáról. A Biblia azt tanítja, hogy az ember Isten képmása, Krisztus követője és a Szentlélek temploma. Mindezeket figyelembe véve beszélhetünk küldetésről és elhívásról. János evangélista elkezdte ezt a hosszú történetet, amelyben folytatása lesz a gyógyításnak, tárgyalása lesz a törvényszegésnek. A beteg hitvallása azonban nem a csoda pillanatában szólal meg, hanem a tárgyalás végén a védőbeszédben hangzik el. Ez a folyamat jelzi, hogy hitünk megújulása naponkénti küldetés.

Illusztráció

Szabó Magda *Pilátus* című könyvében egy anya-lánya kapcsolat drámájáról olvashatunk. A felnőtt gyermek mindent elért az életben, orvosként, értelmiségiként, budapesti közéleti emberként rálátása van a dolgok igazi

lényegére. Édesapja halála után vidéken élő édesanyja egyedül marad, így dönt a lány a nagyvárosba költöztetéséről. A városi bérlakás „gondtalanságában” azonban hamar feleslegesnek, zavarónak érzi magát az idős asszony. A lány látszólag mindent megtesz anyjáért, de ezzel éppen küldetésétől fosztja meg őt, és kergeti a zavarodottság halálába.

Igei párhuzamok

Jónás próféta története, melyben a kiégett, depressziós próféta Istenhez könyörög szavakért, feladatért. Isten pedig egy árnyékot adó hús bokor és a pusztító rovar képével tanítja a prófétát küldetésére.

8. A nemes harchoz szükséges: hit és jó lelkiismeret

Ige

- 1Tím 1,1–20

Téma

A képmutatás nélküli szeretet Krisztus dicsőségét látja az élet titkában.

Kiindulópont

Az apostoli tanítás két pillére fogalmazódik meg a törvény és az evangélium kettősségében. A törvény áldása, hogy mederbe tereli az ember életét. Az evangélium ereje, hogy az üres mederbe kiárad a hit és a szeretet, így az élet teljessége adatik.

A téma elágazásai

A nemes harc küzdelme

Mielőtt a harc küzdelméhez kezdünk, érdemes tisztán látni az ellenfeleket vagy az ellenség hadseregét. Pál ezt teszi, amikor a törvény nélkül élők tévtanításában, a képmutatók átkaiban, a káromlók pártütésében ellenséget lát. A törvény célja az egészséges tanítás tükré, az evangélium ereje pedig Krisztus dicsősége. A harc küzdelméhez nélkülözhetetlen, hogy a célt magunk előtt lássuk, az ellenfelet pedig néven nevezzük. A mai világ kísértése a ködösítés és a céltalanság, Pál mindkét ellenséget Jézus dicsőségében tartja legyőzhetőnek.

Lelkigondozói aspektusok

A magyar népmesék állandó jelenete, hogy a legkisebb fiú hazulról elindul világgá, és ajándékba hamuban sült pogácsát kap. Ez a pogácsa azután az egész útra táplálékká lesz. Ilyen eledelt biztosít Pál apostol is Timóteusnak, amikor saját életpéldáján keresztül beszél Isten hatalmáról. Mi vajon milyen táplálékot adunk az utánunk következő nemzedéknek?

Illusztrációk

 Fényképek a váltófutásról. A váltófutás pillanatai nagyon jól illusztrálják a tanítás titkainak továbbadását. A váltás sikere több összefüggő pillanat láncolatán múlik. A megérkezés ritmusa, az együtt futás szinkronja, a felvett tempó kísérete, a staféta átadásának kapcsolata és a továbbfutás lendülete jól megfigyelhető ezeken a képeken.

Az Este című film.

Igei párhuzam

- Illés és Elizeus története (2Kir 2,1–18)

9. Félelem helyett: erő, szeretet, józanság

Ige

- 2Tim 1,1–14

Téma

A bibliai ellentétpárok egyik jellemző példája a szeretet–félelem ellentét. Az apostoli tanítás nem a gyűlöletet mutatja a szeretet ellenpólusaként, hanem a félelem pusztító hatalmát határozza meg a szeretet ellentétéként. A Biblia beszél a gyűlölet szerepéről, amikor a bűnnel, gonosszal szemben gyűlöltre indít, de a szeretet harcában mégis a félelemmel kell megküzdeni. Ez a harc mindennapos küzdelem. Talán erre utal az is, hogy bizonyos anekdoták szerint 365 alkalommal fordul elő a Bibliában a „Ne félj!” felszólítás, így minden napra jut egy lelki biztatás a szeretet küzdelmében.

A téma elágazásai

A múlt emlékezete a jelen tanítása

Vannak lelkészek, akik a hitélmény kapcsolódópontjának tekintik, amikor szülőkről, nagyszülőkről és felmenőkről emlékezve említik meg a helytállás példaképét. A nagymama templomba járását, az édesapa imádságát hozzák példaként lelkipásztori beszélgetésükben. Az apostol tanításán azonban jól érezhető, hogy az emberi példákat milyen jól átszövi Isten cselekvésének valódi színfoltja. Az emberi generációk életszövetében az igazi képet Krisztus megjelenése adja.

Lelkigondozói aspektusok

A mai lelkigondozók egyik közösségi szerepterápiája a családfelállítás. Itt a múlt gátlásait, a hagyomány áldásait tudatosítják a gyógyító beszélgetések során. Fontos megerősíteni azt, hogy mit örököltünk azoktól, akik lélekben neveltek és tanítottak, így az erő, szeretet és józanság lelki gyümölcse nem csupán családi hagyománnyá változik, hanem Isten bennünk rejlő cselekvésének eszközévé.

Illusztráció

Az ember fontos küldetése, hogy tisztában legyen saját kvalitásaival. Egy körkérdés során beszélgethetünk arról, kinek mi az a talentum, amely erőként adatott, ki hogyan határozza meg a szeretetet hatalmát, és ki mit tart jónak. Ebben a lélegzetvételben saját lelkünk szeretetnyelvét ismerhetjük meg!

Igei párhuzam

- Zsolt 37,1–11: A szeretet dimenziójában élők öröklék a földet.

10. Amit saját születéséről tudni kell

Ige

- Jn 3,1–21

Téma

Nikodémus számára Isten országa többé nem születési előjog, hanem a Lélek ajándéka. A kiválasztás, a mózesi törvény felemelő tartása Jézusban

megelevenedik és új Izraellé születik. A mi életünkben is komolyan kell venni, hogy Isten országa nem népegyházi statisztika, hanem a Lélek ajándéka. Nem elég „beleszületni” a kereszténységbe, hanem Krisztusban új életre kell megelevenedni. Ez az ajándék pedig Jézus életével jelenik meg, és ebben az életben új létezésre találunk. Újjászületésünk csodája Isten ajándéka!

A téma elágazásai

Beszélgetni arról, ami a szívünkben ég

Nikodémusok órájának nevezik a Szélrózsa evangélikus találkozó éjszakai fórumát, amelynek keretében a résztvevők aktuális etikai, teológiai kérdésekről vitatkoznak az éj leple alatt. Hangulatosak ezek a beszélgetések, mert a külvilág pezsgő ingere elcsitul, és csak a beszélgetők és a beszélgetés témája marad a figyelem középpontjában. Mi az, ami bennünket úgy érdekel, hogy akár éjszakákon át beszélgetnénk róla? Ezzel az éles figyelemmel gondoljunk erre a történetre, és elmélkedjünk születésünk, újjászületésünk történetéről.

Lelkigondozói aspektusok

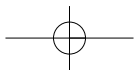
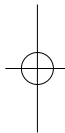
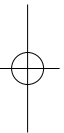
Az éjszakától a világosságig jut el a történet fényhez kapcsolódó dinamikája. Életünk útján a sötétségből tartunk a sötétség felé, tehát látszólag értelmetlen minden, de a Lélek vezetésében, Jézus ölelésében a világosságtól világosságig tartó utat járhatjuk be. Itt nem a halál értelmetlenségét, nem a pusztulás stációit kell bejárjunk, hanem az élet, igazság, világosság ösvényén kell haladnunk.

Illusztráció

 Marc Chagall bibliai képeit szemlélve feltűnik, hogy az alakok, események, formák és színek sokasága a Lélek lendületének dinamizmusában születik.

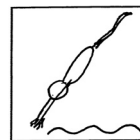
Igei párhuzam

- Ez 37: A Lélek megeleveníti az elszáradt életeket és az elveszett reményeket.

III. Lemerülés

Újév – virágvasárnap

41

Már nincs visszaút. A kincs lent van. Hiába mártogatnám kezem a vízbe, a kincs a mélyben van. Ez az elmélyülés.

11. Startvonalon (Hós 6)

Ige

- Hós 6

Téma

Emberi elhatározásaink nagyívűek, de törékenyek, még ha Istennel kapcsolatos tervekről van is szó. „*Jöjjetek, térjünk meg az Úrhoz...*” (Hós 6,1) „*Hűségetek csak olyan, mint a reggeli felhő, vagy mint a korán tűnő harmat.*” (Hós 6,4)

Kiindulópont

Miután hallotta Isten bűnöket leleplező (Kijózanító helyzetjelentés), ugyanakkor mentő szeretetét is hordozó (Az új kezdet ígérete) szavát, a nép elhatározza, hogy megtér. Hamar kiderül azonban, hogy ez a felbuzdulás csupán múló hangulat, és hiányzik belőle az őszinte bűnbánat. Lelkesült szavakban ennek ellenére igazságok is megfogalmazódnak Istenről, reménységüknek vannak helytálló részletei is.

A téma elágazásai

Eljövetele biztos, mint a hajnalhasadás

Az „eljövetel” képétől kissé elrugaszkodva itt inkább megjelenésre, áttörésre, nyilvánvalóvá válásra gondolhatunk. Hiszen az az Úr, akiről Hóseás beszél, a próféta napjaiban is jelen volt, és ma sincs távol övétől. Nem megérkezés tehát az, amiről szó van, hanem az igazság napjának eljövetele, amikor minden és mindenki a maga lényege szerint bontakozik ki, és így is lesz érzékelhető. Akkor majd ő is egyértelműen mutatja meg magát. Mindez

Lemerülés

pedig nem csupán lehetőség, feltételezés, vágyalom, hanem biztos cél, kikerülhetetlen végkifejlet.

A próféták által ostromoz, ítélete napvilágra jön

Jelenlétének bizonyítéka, hogy hirdetett igéje által ma is tevékeny. Így munkálkodik emberek életében, élő szavával terelgeti népét. Ez a szó – mivel leleplező ereje van – többnyire nem kellemes, de mindenkor a teremtmények javát célozza.

Szeretetet kíván, és nem áldozatot

Prófétai örömménet. Evangélium az Ószövetségben. A kultusz automatizmusa helyett a szívbe írt törvény lehetőségét és szabadságát hirdeti meg az Úr Hóseáson keresztül.

Illusztráció

 Karinthy Frigyes: *Az ige így született...* (vers)

Igei párhuzamok

- 1Sám 15,22
- Péld 21,3
- Mt 9,13; 12,7

Első hallásra (laikus reflexió)

Az Atya a legegyszerűbb dolgot kéri tőlünk, a feltétel nélküli szeretetet. Mégis ez tűnik sokszor a legnehezebbnek. Szeretlek, ha...

12. Lelepleződve

Ige

- Jn 4,15–24

Téma

A Jézussal való találkozás lelepleződést, átvilágítottságot jelent, ugyanakkor magában hordozza az Atyával való kapcsolatunk helyreállítását is, vagyis a helyes istentiszteletet.

Kiindulópont

Jézus szavaiból az már kiderült a samáriai asszony számára, hogy neki van szüksége Jézus ajándékára, és nem fordítva. Az ajándékozó és az ajándékozott szerepe felcserélődött. A 15. versben megfogalmazott kérés azonban még mindig félreértést tükröz: változatlanul a fizikai szomjúságra vár olyan megoldást, amely feleslegessé tenné a kútra járást. Saját kényelmi szempontjainak rendelné tehát alá a jézusi ajándékot, mivel még nem fedezte fel benne az egzisztenciális változás lehetőségét. Ennek megértéséhez szükséges van a beszélgetés folytatására...

A téma elágazásai

Jézus ismeri az embert és egész múltját

Jézus feltárja az asszony múltját és jelenét. Nem azért, hogy személyes kudarcai, bűnei vagy terhei miatt megalázza őt, hanem hogy befogadó szeretetéről biztosítsa, Isten bűnbocsátó és új életre indító kegyelmét hozza el számára. Jézus közvetlen közelségének megtapasztalása ez. Annak felismerése, hogy ő mindenkinél jobban tudja, ki vagyok. Nemcsak életemet látja, hanem gondolataimat, érzéseimet, fájdalmaimat is. Jobban ismer, mint én magamat, így azt is jobban tudja, mire van szükségem.

Hogyan kell imádni Istent?

Talán az előző téma kényelmetlen volta miatt hozza elő az asszony a samaritánus–zsidó viták régi dilemmáját: hol kell imádni Istent, a Garizim hegyén vagy Jeruzsálemben? Jézus mégsem hárítja el az asszony kérdését, hanem inkább felhasználja arra, hogy önmaga megismerésétől Isten ismerete felé vezesse beszélgetőtársát. Ennek érdekében módosítja az eredeti kérdés irányát, mivel szerinte nem az Isten imádásának a helyszíne a fontos, sokkal inkább a mikéntje. A lélekben és igazságban történő, nem helyhez, hanem Isten igazi templomához, Jézushoz kötött istentisztelet körvonalai rajzolódnak ki ebben a rövid szakaszban.

Illusztráció

 Csontváry Kosztká Tivadar: *Mária kútja Názáretben* (festmény)

Igei párhuzamok

- Jn 1,48; 7,38
- ApCsel 2

Első hallásra (laikus reflexió)

Ha találkozunk Jézussal, lelepleződünk, de épp ez a lelepleződés hozza meg a nyugalmat, mert nem kell többé rejtőzködnünk.

13. Tengeri kaland**Ige**

- Jn 6,16–21

Téma

A viharba jutottak békessége.

„Egy alkalommal a festőnek azt a feladatot adták, hogy rajzolja meg a békességet. Először egy hajót festett, amely a szélcsendes tengeren ringatózik, az utasok zavartalanul pihennek a fedélzeten... A kép minden részlete nyugalmat árasztott magából – a békességet azonban nem sikerült megragadnia. Újabb és újabb témákkal próbálkozott, de mindhiába. Végül egy vihartól tépázott erdőt jelenített meg a vásznon: minden sötét, minden félelmetes, remegnek a fák, de az egyik ágon egy parányi madár énekel. Úgy érezte, ezzel a képpel sikerült teljesítenie a feladatot...” (Sék Gusztáv: A békesség)

Kiindulópont

A kenyérszaporítást követően, miután beesteledik, a tanítványok lemennek a tengerhez, és hajóba szállva elindulnak Kapernaum irányába. Most először vannak Jézus nélkül, amióta követni kezdték őt. Sötétség veszi őket körül, mert Jézus távolléte a tanítványok számára mindig sötétséget jelent.

A téma elágazásai*Nagy szél és háborgó tenger*

A leírásban olvasható 25-30 futam (1 futam = kb. 192 m) 4,8-5,8 km-nek felel meg. Mivel a Galileai-tó szélessége kb. 60 futam volt, így ez azt jelenti, hogy a tanítványok hajója a biztonságos parttól messze, éppen a tó köze-

pén hányódott a nyílt vízen. Pont akkor válik kétségessé az út sikere, amikor már nem lehet visszafordulni. Amikor a feltámadó viharok következtében felmerül az emberben a kérdés: helyes-e, hogy az idáig vezető utat megtettem, akkor már többnyire nincs mód a visszatérésre.

Jézus most nem csendesíti le a hullámokat, hanem jár a háborgó tengeren
Jó volna szélcsendben, vihar és küzdelem nélkül elérni a túlsó partot, napsütésben, tükörsima vízen evezni a cél felé. Ez azonban nem lehetséges. Jézus ennél sokkal nagyobb ajándékokra irányítja rá a tanítványok figyelmét: van valaki, aki tud járni még a háborgó tengeren is. A fenyegető hullámok változatlanul körülöttük csapkodnak, de Jézus úr a hullámok fölött.

„Én vagyok, ne féljete!”

Az Úr megjelenése először félelemmel tölti el a szorult helyzetbe került tanítványokat, de Jézus nemcsak közeledik feléjük, hanem meg is szólal. Megszólaló, megszólító Mester ő, kinek igéje megnyugvást és új erőt ad a hajó utasainak.

A váratlan hirtelenséggel célba ért hajó

Ebben a pillanatban a hajó célba ér. Az út hátralévő részét a tanítványoknak már nem kell megtenniük. Amiért elindultak, végbement rajtuk és bennük: átélték a vihart, és megtapasztalták Jézus elemek és az ő félelmeik feletti hatalmának csodáját. A történet nagyszerű üzenete ez: ahogy megtapasztalom és megragadom a jézusi ajándékot, már el is értem a túlsó partot. Az örök élet ajándéka már itt a földön az enyém lett.

Illusztrációk

 Ség Gusztáv: *A békesség*
A Gattaca című film.

Igei párhuzamok

- Mt 14,12–23
- Mk 6,45–52

Első hallásra (laikus reflexió)

A félelem a hit harca?

14. A kihallgatás

Ige

- Jn 9,13–23

46

Téma

„Te mit mondasz órála, hogy megnyitotta szemedet?” (Jn 9,17)

Kiindulópont

Egy vakon született ember látóvá lett. A farizeusokat zavarja ez a gyógyítás, mert szombaton történt. Márpedig a szombat törvényét senkinek sincs joga megtörni munkavégzéssel. Végére kell hát járni az esetnek: tulajdonképpen ki is az, aki meggyógyult, és ki az, aki őt meggyógyította?

A téma elágazásai

Semmi baj sincs ezzel az emberrel egészen addig, amíg nem találkozik Jézussal

Eddig talán sokan észre sem vették vagy megszokták már a kolduló vakot a városi utca forgatagában. Akkor válik feltűnővé, amikor gyökeres változás áll be az életében. A hithez vezető út ilyen értelemben is kockázatos. Olyan fordulópontot jelent, amely nem csupán az ember önmagához és Istenhez való viszonyát változtatja meg, hanem teljesen új alapokra helyezi emberi kapcsolatait is. Odaállít az érdeklődés középpontjába.

Jézussal találkozva egyrészt meggyógyul betegségéből, másrészt feszültségek csomópontjába kerül

Az örök sötétség zártságából a megnyílt szemek világosságába jut ez az ember Jézus gyógyítása nyomán. A látható világ csodájának megtapasztalása katartikus élmény a számára, ugyanakkor életének egy másik dimenziója is mozgásban van: a vele történtek kapcsán vallásának vezetői kérdőre vonják, hitében válaszút elé kerül.

Úgy tűnik, nem elég a szív mélyén Ūrnak vallani Jézust, de emberek előtt is tanúskodni kell arról, kinek tartom őt, és mit vitt végbe az életemben

Az első keresztények számára óriási jelentősége volt a bizonyágtételnek. A nagy fordulat legbiztosabb jelét látták ebben: vállalni Jézust a világ előtt. Ha

pedig az Újszövetségben bizonyágtételről olvasunk, a görög nyelv ezt a μαρτυρία kifejezéssel jelöli. Az egyház története azt mutatja, hogy ez sok esetben akár a halál vállalásával is együtt járt. Eszerint tehát a hívó ember egész életével (és halálával) tanúskodik.

Jézusról tanúskodni mélyreható ismeretek nélkül, a vele való első találkozást követően is lehet

Felfigyelhetünk arra, hogy a meggyógyult ember nem sokat tud Jézusról. Egyet azonban igen: „*bár vak voltam, most látok*”. Ez azonban bőségesen elég ahhoz, hogy felforrjon körülötte a levegő. A Jézusról szóló tanúskodáshoz először ma is ezt a kérdést kell feltenni: mi az az egy, amit én tudok? Mi az, amit az én életemben vitt véghez Jézus? Minden tanúnak kell hogy legyen az életében egyvalami, amit biztosan tud. Ha van ilyen, az bőségesen elég ahhoz, hogy a mi nyelvünkön is megszólaljon a bizonyágtétel.

Illusztrációk

📁 Magyar Anjou Legendárium 33/2. *Krisztus meggyógyítja a vakon született embert*. The Pierpont Morgan Library, New York. Ms M. 360, f. 3.

📁 Duccio di Buoninsegna: *A vakon született gyógyítása* (festmény)

📁 *A vak* (grafika, ismeretlen alkotó)

Igei párhuzamok

- Mt 8,27–30
- Mt 16,13–20
- Lk 9,18–21
- ApCsel 4,19
- Róm 10,9–10

Első hallásra (laikus reflexió)

A bizonyágtételhez erő kell. Muszáj mások előtt bizonyágot tenni? Nem elég a hitem?

15. Felelve másokért és önmagamért

Ige

- 1Tim 2,1–7

Téma

Isten akarata – Jézus, a közbenjáró – Tanítás az igazságra.

Kiindulópont

A levélben Pál a lelkigondozó lelkigondozását végzi. A szolgálat sokrétűségére tanítja Timóteust. Arra igyekszik felhívni a figyelmét, ami a leggyakoribb hiányossága még a hívő családoknak is: Krisztus félelmének fényében tekinteni magukra és másokra. Enélkül viszályok, sebek, csalódások, indulatok, törések jól ismert történetei mennek végbe. A hívők közösségének szüntelenül tanulni való feladata: keresni és elfogadni Isten akaratát.

A téma elágazásai

Imádkozás minden emberért

Az apostoli kérés arra vonatkozik, hogy az istentiszteleten megtartott könyörgés során hangozzék imádság minden emberért. Krisztus szeretete tehát nem zár ki senkit a maga hatóköréből, éppen ellenkezőleg: szeretetben és reménységben fogja át az egész világot. Külön hangsúly esik itt az uralkodóra és a mindenkori felsőbbbségre. Mindazokat foglalja bele könyörgésébe a gyülekezet, akik részt vesznek a hatalom birtoklásában és gyakorlásában. Az értük elmondott imádság elsősorban nem a megtérésükre irányul, hanem a vezetéshez szükséges bölcsesség elnyerésére, illetve a béke és a rend fenntartására.

Isten nagyszerű akarata, hogy minden ember üdvözljön

Pál apostol nem győzi hangsúlyozni hírnökként is, apostoli szóval: Isten üdvözítő akarata minden embernek szól. Szükséges erre emlékeztetni, mert minden közösség hajlamos a beszűkítésre, hogy csak egy bizonyos csoportra nézve tartson valamit érvényesnek. Általában a magunk igazát és a magunk hasznát részesítjük előnyben és erőltetjük rá másokra is, miközben szem elől tévesztjük az egész emberiséget átfogó nagy isteni akaratot, Isten világtervét.

Aki hidat ver a szakadék fölött: Jézus

Sem a másokért mondott könyörgésnek, sem az elbukott ember üdvösségének nincs realitása Jézus megváltó műve nélkül. Ő az, aki hidat ver Isten és ember között, aki átjárhatóvá teszi az eddig eltorlaszolt utat. Ha csak isteni természete volna, nem vállalhatná magára azt, ami az emberé, ha csak ember lenne, nem volna képes kiengesztelni Istent. Egyedül tehát a valóságos Isten és valóságos ember Jézus lehet a közbenjáró Isten és emberek között.

Apostoli és hírnöki küldetésben

Az apostol ünnepélyes formában erősíti meg apostoli rendelkezéseinek jogosságát. A „népek” hitre és igazságra tanítása azóta is az erre elhívott és kiküldött szolgálattevők mandátuma.

Illusztrációk

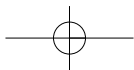
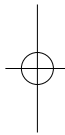
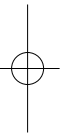
 Fulbert Steffensky hamburgi teológus gondolatai az imádságról. Döbrentey Ildikó: *Beszélgetek az Úrral. 21. századi imák*. Szerk. Kendeh K. Péter. Szent Gellért Kft. – Luther Kiadó – Ekhó Kiadó, Budapest, 2009.

Igei párhuzamok

- Ez 18,23
- Róm 11,32

Első hallásra

Ha imádkozunk, közel vagyunk az Istenhez. Ha eltávolodunk, az imádságot is elhagyjuk. Az imádság olyan, mint egy indikátor.

IV. Felfedezés

Nagyhét – pünkösd

Megvan a kincs! Elérhető, megszerezhető! Mi ez? Hit? Tudás? Élet? Lehet, hogy nem is én találtam meg, hanem ő hívogatott, talált meg engem?

16. A nagy felfedezés

Ige

- Jn 4,25–27

Téma

Amikor az elmélet tapasztalattá válik.

Kiindulópont

„Tudom...” – kezdi hitvallásszerű válaszát az asszony. Mintha egy vizsgázó konfirmandushoz hasonlóan mondaná fel a „leckét”, ahogy azt népe vallási hagyományaival megtanulta. A Jézussal való találkozás során ez a megtanult ismeret egyszerre személyes megtapasztalássá válik.

A téma elágazásai

A felfedezett lehetőség

Teljesen hétköznapi beszélgetésnek indult. Egy szomjas ember vizet kért a kútnál. Innen emelkedett a párbeszéd íve súlyos egzisztenciális területeket érintve egészen a hit kérdéséig. Bár a beszélgetést Jézus irányítja, ezt a gondolatot mégis az asszony hozza elő. Mintha Jézus segítségével ráeszmélt volna arra, hogy az eddig érintett problémákra is a hit kontextusában kaphat megoldást.

A felfedezés korlátai

A válasz adatik. Az emberi felfedezés lehetőségének megvannak a határai. Az elsajátított tudás „holt tőke” maradna, ha nem párosulna a megeleveníté-

tő, személyes találkozással. Ehhez viszont az kell, hogy az embert így szólítsa meg Valaki: „Én vagyok...” Csak így válhat a megtanult hitismeret kinyilatkoztatássá.

Nem majd, hanem most

Az asszony vallomásában úgy beszél a Messiásról, mintha annak csak a jövődőhöz volna köze. Mintha a felmondott „káté” esetleg csak az élet végső dolgait érintené. Jézus viszont „itt és most” beszél hozzá. Így az ember felfedezheti: most vált megszólítottá. Jézusnak most van személyes mondandója, és nem is csak a végső dolgokról, hanem a jelen elsők között számon tartott kérdéseiről is.

Az evangélium mindenkié

Jézus tanítványai nehezen fogadják el a Mester tágkeblűségét. Csodálkoznak azon, ahogy Jézus kaput nyit olyanok felé is, akiktől ők inkább elzárkóznának. Ez a tanítványi értetlenség nem csak az első nemzedék problémája volt. Ma sem könnyű „nyitni”, átlépve emberi határokat, felfedezve, megértve és követve Jézus példáját.

Illusztráció

 Jan Joest (1450/60–1519): *Jézus a samáriai asszonnyal beszélget Jákób kútjánál* (festmény – St. Nicolai templom, Kalkar)

Igei párhuzamok

- 5Móz 18,15
- Jn 11,24–27

Első hallásra (laikus reflexió)

Miért van az, hogy a tanítványok annyiszor elcsodálkoznak Jézus dolgain? Ennyire nem ismerik? Vagy épp ezzel képviselik a mindenkori ember Jézussal szembeni értetlenségét? Ők is előbb vonják felelősségre a Mestert, mint hogy azt kérdeznék: mit akarsz ezzel mondani nekünk? Úgy tűnik, egy lenézett nő nyitottabb Jézus megértésére, mint a bennfentes tanítványok.

17. Nem izzó haraggal, hanem megindult szívvel

Ige

- Hós 11

Téma

Egy új kezdet alapja.

53

Kiindulópont

A távolságkeresés és a közeledés ellentétes törekvése különös feszültséget teremt Hóseás soraiban. Az egykor járt tanított, szeretgetve gyámolított „gyermek” távolodna, szabadulna, függetlenedne. A gondoskodó Atya viszont aggódva figyeli e távolodást. Mi állíthatja vissza a régi szoros kapcsolatot? Mi készítheti visszatérésre a tékozló fiút? Csalódás, szenvedés, félelem, netán az atyai ház fészekmelege?

A téma elágazásai

A feltáruuló emberi természet

Isten népének viselkedésében is felismerhető a reformátori megállapítás: nem tud nem vétkezni. Az isteni gondoskodás és szeretet megannyi megnyilvánulására, a meg-megújuló hívásra távolodással felel. Ilyen az ember: még ha tudja is, mi volna a helyes, és hogy a vétek szenvedést von maga után, sokszor akkor is ellene szegül a jónak. Még a fenyegető veszély sem készíti irányváltásra. Ez a lázadó, felelőtlen, önsorsrontó, önpusztító emberi viselkedés minden korban tetten érhető. A mai kor embere is tekinthet úgy e sorokra, mint gyónótükörré, amelybe őszintén belenézve önmagával kapcsolatban is felfedezéseket tehet.

Az elutasítás „megtermi gyümölcseit”

A próféta segít felfedezni: nem igaz, hogy következmények nélküli világban élünk. Előbb vagy utóbb kinek-kinek szembe kell néznie tettei, döntései, illetve mulasztásai következményeivel. Ahogy az isteni befolyás elől menekülők is földi hatalmasságok igája alá kerülnek. Ahogy a szerető Istennek hátat fordítók emberi konfliktusok poklájában találják magukat.

Felfedezés

A kinyilatkoztatott isteni természet

De Isten nem ember. Őt nem tartják fogva az emberek oly gyakran rabul ejtő indulatok, mint a bosszúvágy, a megkeseredés vagy a kiengesztelhetetlenség. Szentsége fölötté áll minden emberinek. Számára nincs lehetetlen, szemében senki sem menthetetlen. A legcsodálatosabb felfedezés az ember számára, amikor fáradt vándorként, tékozló életének hiábavalóságaival szembesülve felragyog előtte ez az isteni természet. A megbocsátás, az irgalom, a visszafogadás, a mentő szeretet.

A türelem meghozza eredményét

Hóseás próféciájában megszólal egy reménnyel teli hang is. „Az Urat fogják követni...” A kitartó hívogatás nem hiábavaló. A megtapasztalt kegyelemnek, az atyai ház tárt kapujának életújító ereje van.

Illusztráció

 Zelk Zoltán: *Kegyelem* (vers)

Igei párhuzamok

- 5Móz 7,7–11
- Lk 15,11–32

Első hallásra (laikus reflexió)

Az ember az igazán fontos dolgokat sokszor csak akkor értékeli, amikor elveszíti azokat. A jólét könnyen hálátlanságot szül. A hűtlenség örök emberi probléma. Az Isten-ember viszony nem a kölcsönösségen alapul, hisz Isten viszonzatlan gesztusokra is kész. (De kicsoda Admá és Cebóim?)

18. Aki az ajtón megy be a juhok aklába**Ige**

- Jn 10,1–18

Téma

Aki valóban a javunkat munkálja.

Kiindulópont

A karám körül sokan megfordulnak. Tulajdonos és béres, ismerős és idegen, őriző pásztor és pusztító rabló. Létkérdés, hogy a juhok felismerjék: ki az, akire hallgassanak, aki nem él vissza a helyzettel, és aki valóban javukat munkálja.

A téma elágazásai

Bibliai kontextus

Jézusnak a pásztorról és a nyájról mondott szavait megelőzően a meggyógyított vak története olvasható az evangéliumban. A gyógyításra az „elit” ellenségesen reagál. Az esetből kitűnik: valaki, aki vak volt, Jézus által eljut az igazság meglátására, s akik azt gondolják magukról, hogy látók, azok előtt rejtve marad az igazság. Látók... Isten embereit, a prófétákat nevezi így az Ószövetség. De valóban látók-e, akik „Isten nevében” vezetik a népet? Vagy vak vezet világtalant?

Tolvajok, rablók, béresek, idegenek

A béresek és tolvajok képe továbbviszi ezt a gondolatot. Itt a vezetők alkalmatlanságát már nemcsak vakságuk és elvakultságuk minősíti, hanem a haszonlesés, az önérdek szemérmetlen megnyilvánulása. Nekik a nyáj csak eszköz saját előrejutásukhoz, céljaik eléréséhez. Nekik a juh csak munkaeszköz, áru, statisztikai adat, bázis, hivatkozási alap. Áldozathozatalra azonban már képtelenek, s hidegen hagyja őket a vezetettek személyes sorsa. Jaj a nyájnak, ha ilyen vezetőket követ vakon, s nem fedezi fel hamiságukat!

Milyen a jó pásztor?

A jó pásztor meglátja a rábízottak szükségét, és megszanja őket. Van hatalma a jót megtenni, s ezzel a hatalommal – nem tekintve zsákmánynak azt – valóban a rábízottak javát munkálja. Mandátumát Istentől kapja, s kész el is számolni azzal. A végsőkig elmegy a juhok megmentéséért folytatott küzdelemben. Boldog, aki mindezt felfedezi Jézusban, és kész hallgatni rá.

Ajtó, amely elválaszt és összeköt

Az akol kapujába odafekvő pásztor testével védte juhait a kívülről fenyegető veszedelmektől, s attól, hogy elcsatangoljanak. Ebben az értelemben a

„Jézus mint ajtó” szimbólumból a védettség érzése sugárzik. De az ajtó arra is való, hogy átlépjenek rajta, új térbe jutva, új környezetet megpillantva. Ilyen értelemben nyit Jézus utat Isten országa felé.

A képes beszéd segít és gátol

A mindennapokból vett képek célja, hogy a segítségükkel közvetített üzenetet a hallgatóság a saját életére alkalmazza. De újra meg újra megtörténik, hogy a megszólítottak nem értik meg, amit Jézus így mondani kíván. A képek így lehetnek az elfedés eszközei is, ha a hallgatókból hiányzik a felfedezni vágyás őszinte nyitottsága.

Illusztráció

 Phillip Galle (1537–1612): *Jézus, a jó Pásztor* (rézmetszet – Staatliche Graphische Sammlung, München)

Igei párhuzamok

- Zsolt 23
- Ez 34
- Mik 5,3
- Fil 2,1–11

Első hallásra (laikus reflexió)

Jézus ismer. Ez azt is jelenti, hogy nem lehet, de nem is kell alakoskodnom előtte. A béres-pásztor szembeállítás a juhokat is választás elé állítja: kire hallgatnak inkább? Kik korunk béresei, és kik azok, akik tolvajként jönnek a karámba? Az „előtte jöttek” tolvajnak nevezése minden bizonnyal nem a prófétákra és Keresztelő Jánosra vonatkozik. De akkor kire? Nem könnyű követni a képek gyors váltakozását, hogy Jézusról egyrészt mint ajtóról, másrészt pedig mint pásztorról olvasunk. A több akol képében az ökumené, esetleg a vallásközi kapcsolatok kérdései is előkerülhetnek.

19. Elhívás és hitvallás

Ige

- 1Tim 6,11–16

Téma

Lehet másként!

57

Kiindulópont

„*Te pedig...*” Ebben a fordulatban felfedezhető az elválasztás szándéka, amely kiemeli a megszólítottat környezetéből, a rossz gyakorlatot követők köréből. Mintha csak erre biztatná: te ne tarts velük, hanem élj másként, ha kell, akár ússz az árral szemben. A „lehet másként” felismerésre minden kor keresztényeinek szükséges lehet ráeszmélni.

A téma elágazásai

Amiért érdemes harcolni

Harc a megélhetésért, a vágott életszínvonal megteremtéséért és megőrzéséért, a befolyásért és elismertségért – leginkább ezek azok a dolgok, amelyekért kortársaink közül legtöbben készek és képesek harcba szállni. Ma sem fölösleges figyelmeztetni arra, hogy életünk anyagiakban nem mérhető értékeit is fontos megőrizni, akár áldozathozatal árán is. Hisz ezek a kincsek erősebb alapot és biztosabb fogódzót jelenthetnek, mint a pénzrel mérhető dolgok.

Akikkel érdemes közösséget vállalni

A közös hitvallás egy közösség részesévé tesz: a Krisztust követők, az általa elhívottak hitvalló ekléziájának tagjává. Egy ilyen közösségnek s a közös hitnek szintén megtartó ereje lehet. Ilyen értelemben a hit nem magánügy! A bizonyágtézők példája erőforrást jelent a közösség többi tagjának is.

Akit érdemes követni, ahogyan érdemes élni

A „parancsolat megtartása” itt leginkább az egész krisztusi tanítás szem előtt tartását jelentheti. Ami a keresztény ember egész életvezetésére nézve követendő modell lehet, az épp az ő engedelmissége. Lehet, hogy a kortárs környezet más mintákat, más utakat diktál. Az apostol itt vallást tesz meg-

Felfedezés

győződéséről, hogy az egyedül üdvözítő út mégis az Isten színe előtt élt és felelősséggel Krisztus ítélszéke elé készülő élet.

Akiben érdemes bízni

Sokan hívják az embert követésre. Sokan kínálnak előnyt, boldogulást. Sokszor azonban csalódással végződik a nagy ígéretés. Mert akik sokat kínáltak, becsapnak és kifosztanak. A szövegben olvasható doxológia – a környező császárkultusz gyakorlatával, a „pénz szerelmével” s a földi hatalmasságokkal szemben is – a felé az Úr felé fordítja a megszólított gyülekezet figyelmét, aki nem csap be és nem foszt ki, hanem mindent felülmúló hatalmával az ember megmentéséért száll harcba.

Illusztráció

 Reményik Sándor: *Akarom* (vers)

Igei párhuzamok

- Jn 18,37
- Tit 2,1–10

Első hallásra (laikus reflexió)

Fel kell hogy fedezzük életünkben az Isten jóságának mozgósító erejét. De a felhívás, amely a felsoroltakra ösztökél, szembesít kudarcainkkal is. Az akadályokkal, amelyekbe igyekezetünk során beleütközünk. Persze a „törekvés” még nem jelenti, hogy mindig sikerül is a teljesítés. A harcban ellenféllel is szembekerülünk. Ez lehet külső körülmény, másik ember, de akár belső kísértés is. A magunk tökéletlenségének felismerése Jézus tökéletességét segíthet jobban megbecsülni.

20. Bilincseket oldó kincs

Ige

- 2Tim 2,1–13

Téma

A felfedezett szabadság.

Kiindulópont

A Krisztusban megismert kegyelemnek és az arról tanúskodó evangéliumnak szabadító ereje van. Ezt a szabadulást az élet megannyi területén megtapasztalhatjuk.

A téma elágazásai

Szabadulás az önmagunkért éléstől

Egy katona alárendeltségben él. Alárendeli létét egy hatalomnak, amelynek engedelmességgel szolgál, harcol és terheket visel. Az ember könnyen válhat célok és hatalmasságok rabszolgájává. A Krisztus alatt szolgáló „katona” viszont szabaddá válhat a többi rabtartó erő befolyásától.

Szabadulás a tisztátalan eszközöktől

Az igazi atléta vállalja a verseny megszabott rendjét. Van ereje és akarata lemondani a tisztátalan eszközökről. Hisz lehet, hogy ezek az eszközök rövid távon előnyhöz juttatják, valójában azonban megfosztják méltóságától és belső tartásától.

Szabadulás a hiábavalóság gondolatától

A földműves élvezi munkája eredményét. Aki látja, hogy van értelme életének, munkájának, az erőt kap a folytatáshoz. Az aratás Ura pedig „értelmet ad küzdő életünknek”.

Szabadulás az értetlenségtől

„Az Úr megadja majd neked, hogy mindent megérts.” Az értetlenség sötétje bénító, félelmet keltő erővé válhat. Ezt a bilincset is letörheti Krisztus, a világ Világossága, aki ma is munkálkodik az evangélium által.

Szabadulás a kilátástalanságtól

Az immanens világ keretei közt élő embert szorongatják korlátai. A Krisztussal meghaló és vele együtt feltámadó, újonnan született ember előtt viszont új horizont nyílik. Új látása által megszabadul a reménytelenség és kilátástalanság szorításából.

Szabadulás a kudarc görcsétől

Persze az ember a legnagyobb igyekezettel sem válhat tökéletessé. Hisz nincsen igaz ember egy sem. Ez a felismerés bénító kétségeket eredményezhet a kérdést komolyan vevők lelkiismeretében. Ebből az elesett állapotból mutat kiutat a 11–13. versekben idézett Krisztus-himnusz utolsó sora: *„Ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert ő magát meg nem tagadhatja.”*

Illusztráció

📖 Fabiny Tamás: Tízszabadság (meditáció). In uő: *Ajtórésnyi zsoltár*. 3. kiad. Luther Kiadó, Budapest, 2008. 131–137. o.

Igei párhuzamok

- ApCsel 16,25–34
- Róm 3,3; Róm 8,17
- 1Kor 9,7.24–27

Első hallásra (laikus reflexió)

A hitért felvállalt szenvedés tanúskodhat az elkötelezettség mértékéről is. A gyakorlatban persze inkább a megtagadások tanúskodnak a hit és a hűség hiányáról. Miért vagyunk ilyen „korlátoltak”, hogy csak rövid távon gondolkodunk? Az első hét vers emberi példákat mutat be, a következő hat már Krisztus cselekedeteiről vall. Hogyan kapcsolható össze ez a két szakasz? A bilincs lehet önmagán túlmutató szimbólum is. Miért tagadná meg magát Jézus, ha egyszerűen viszonzná a hűtlenek tagadását?

V. Megszerzés

Pünkösöd – tanévzárás

61

Birtoklom, birtokol. Többé már nem tehetek úgy, mintha nem az enyém lenne. Örökre megváltoztatott.

21. „Egyet tudok: bár vak voltam, most látok.”

Ige

- Jn 9,24–34

Téma

A vak szemei megnyíltak, de a látók vaknak bizonyulnak.

Kiindulópont

Paradox helyzet; a farizeusok tovább keresik a (szombatnapi) gyógyítás „felelősét”. Úgy gondolják, ők tudják, látják jól az eseményeket, képtelenek a látószög megváltoztatására. A születése óta vak ember azonban már nemcsak a szemével, hanem a szívével is tisztábban lát. A tények magukért beszélnek, ő nem tagadhatja meg azt a Jézust, aki meggyógyította. Kihallgatóit szembesíti is az ellentmondással; gyógyulása, ahogy az öröme is rendkívüli, amíg a szakértők azon akadnak fenn, miért nem lett volna szabad meggyógyulnia. A világ Világosságának fényénél egyre jobban tájékozódó egykori vakot végül kivetik maguk közül a sötétben botorkáló, „bölcstisztánlátók”.

A téma elágazásai

Szemünk és szívünk nyitottsága

A mi Urunk gazdag fantáziájú Isten. Emberi elképzeléseinket és reménye-gyűnköt meghaladó szeretettel keres minket. Alkalmatlanságunk, vakságunk ellenére is a világ Világosságát kínálja nekünk, hogy a vak látóvá lehessen,

Megszerzés

a bűnös szabaddá váljon, akik távol érzik magukat Isten országától, azok átéljék, hogy közöttük van. Hajlandóak vagyunk-e arra, hogy vele változzunk, hogy őt keressük az események mögött, hogy ne arra legyünk kíváncsiak, mit miért nem lehet, hanem arra csodálkozunk rá, hogy még mindig mennyi mindent nem fedeztünk fel gazdag ajándékai közül?

Gyógyulás és látás

A születése óta vak ember nem csupán egyedülálló, csodás módon gyógyult meg, hanem egyre tisztábban lát az események mögé is. Kihallgatói sarokba akarják szorítani, kérdéseik azonban éppen az ellenkező célt érik el, fokozatosan felbátorodó bizonyágtétel az eredmény. Végül ő hozza kellemtelen helyzetbe kikérdezőit, akiknek elfogynak a teológiai érvei, és már csak egy tekintélyelvű kijelentésre telik tőlük. A leglényegesebb azonban mégis kiderül; az egyetlen hiteles tanú egyre bizonyosabban úgy „látja”, hogy a gyógyítás mögött az élő Isten munkája áll.

Illusztráció

 Bruno Ferrero: Fényt adni – A vakok völgyében. In uő: *Csak történetek. Hitoktatási és prédikációs segédeszköz*. Don Bosco Kiadó, Budapest, 2000. 67. o.

Igei párhuzamok

- Józs 7,19
- Ézs 1,15
- Zsolt 66,18
- ApCsel 10,35
- Zsolt 51,7

Első hallásra (laikus reflexió)

Mit jelent Mózes vagy Jézus tanítványának lenni? Van különbség a kettő között?

Ha Isten nem hallgat meg bűnösöket, akkor megszólítani sem érdemes? Ez nagyon kemény kijelentés.

Miért hallgatják ki még egyszer a meggyógyult embert, ha már egyszer elmondta a történetet? Össze akarják zavarni?

22. Egyenes utakra lépve

63

Ige

- Hós 14,2–10

Téma

Akinek reménysége van, az képes változni.

Kiindulópont

A válságért, romlásért, lejtmenetért lehet okolni a körülményeket, a világban uralkodó trendeket, a hatalmon lévők alkalmatlanságát. Az igazi válságkezelés mégsem hatékony technikák megtalálása és alkalmazása, hanem annak a felismerése, hogy személyesen érintettek vagyunk. A biztonságot sohasem a mindenkori Egyiptom vagy Asszíria oltalmába való menekülés jelenti, az egyetlen megoldás bűnbánattal megvallani tehetetlenségünket, kiszolgáltatottságunkat és a bukás okát; nem számoltunk Isten hatalmával, sőt semmibe vettük, lebecsültük erejét. Nélküle indultunk, és végül zsákutcába jutottunk. A bölcs belátása éppen az, hogy őszintén szembenéz a tényekkel, felismeri saját helyzetét és felelősségét, de rá is hagyatkozik Isten még mindig kitartóan hangzó, figyelmeztető szavára, és erre építi a reménységét. Virágzó, kibontakozó lehetőségek gazdag tárháza az eredmény.

A téma elágazásai

Nem vagyunk magunkra hagyva

Igazán nehéz helyzetbe az kerül, akinek már nincsen kivel megosztania életének válságait, kudarcait. Félelmetesen kilátástalan a magára hagyott ember küzdelme. A mi Urunk azonban beszélő, kommunikáló Isten, kapcsolatot keres velünk elszigetelt állapotunkban is. Lehet, hogy kemény szava sokkterápiának tűnik, szembesít hibás döntéseinkkel és tarthatatlan magatartásunkkal. Igéje mégis hangzik, ő nem hagy magunkra. Azért szólít meg,

Megszerzés

hogy felfedezzük, a bajban is mellettünk áll, mindvégig kísér, hogy ha önfelúj menetelésünk a szakadék felé visz, még idejében meg tudjon menteni.

A bölcs bizalma vagy inkább a bizalom bölcsessége?

Aki megtapasztalja Isten kitartó hűségét, folyton kereső szeretetét, attól valóban joggal várnánk, hogy józan belátása alapján is újraértékelje döntései helytelenségét, azt a pályát, amely addig csak kudarcot termelt (10. vers). A változás azonban mégsem történik ilyen könnyedén. Mert egyfelől még a vesztes pozíciójából sem mindig könnyű irgalom után kiáltani, másfelől Isten hatalmának elfogadása az életünk felett nem egyszerűen sikerekben, hanem „csak” belső megújulásban és a nyomában járó kibontakozásban mérhető. Ezért van szükség arra, hogy a bizalom bölcsességét elengedő, bűnbocsátó irgalmával megint csak ő teremtsen meg bennünk.

Reményteljes, kibontakozó jövő

Ez nem álom és nem naiv futurológia, ami legfeljebb csak a vágyainkban létezik, hanem olyan jövő, amelyet maga az élő Isten tervez velünk. Ennek a jövőnek nem mi vagyunk a garanciája, nem a magunk kimerülő erőforrásaiban, az egyre kevésbé fenntartható fejlődés irányjaiban, hanem az örök Isten korlátlan lehetőségeiben remélhetjük a biztos alapját.

Illusztráció

 Akkor karomban hordoztalak. In: *Mindennapi és nem egészen mindennapi történetek – mindennapi és nem egészen mindennapi embereknek.* Szerk. Hézsér Gábor. Kálvin Kiadó, Budapest, 2005. 35. o.

Igei párhuzamok

- Zsid 13,15
- Zsolt 25,10
- Jel 15,3

Első hallásra (laikus reflexió)

Mire vonatkozik a kifejezés: ajkunk gyümölcset áldozzuk neked?

Az árvaság talán az elhagyatottságot jelenti, amely Isten elhagyásának következménye is lehet. Így érthető lenne az „ajkunk gyümölcse” kép is, hiszen nem maradt más, amit oda lehetne áldozni Istennek, csak a bűnbánat és a hálaadás szava.

Az út képe nem szokványos. Az igazak és a vétkesek eszerint egy utat próbálnak követni, csak az egyik jár, a másik elbukik rajta.

23. Hűséges követés

65

Ige

- 2Tim 3,10–17

Téma

„Egy lángot adok, ápolod, add tovább...” (Reményik Sándor: Öröktűz)

Kiindulópont

Az evangélium igazságát, a kereszténység identitását kezdettől fogva sokféle kísértés fenyegette, a törvényvallásba való visszafordulástól kezdve a profetikus rajongáson keresztül egészen a gnoszticizmus terjedéséig. Ma sincs másként, amikor az egyik oldalon a mondanivaló felhígításának veszélyével küzdünk, ha a ma embere számára érthetően próbáljuk megfogalmazni az egyház ajándékba kapott üzenetét, a másik oldalon könnyen elveszítjük a kapcsolatot a környezetünkkel, ha önmagunkba fordulunk és képtelenek vagyunk releváns válaszokat adni a ma kihívásaira.

A téma elágazásai

Biztonságot nyújtó, hiteles példa

Egykori és mai Timóteusok számára talán a legfontosabb eszköz ahhoz, hogy sokszor az árral szemben is legyen erejük kitartani, a hiteles, követhető modell, az elsajátítható életpélda. Olyan örökség, amely a következő generációnak is érték, mert vitathatatlanul megküzdött, megpróbált tapasztalat adja a háttérét. Az első századforduló kereszténysége számára minden mással szemben ilyen biztonságot jelentett Pál munkája és az apostoli bizonyosságtétel markáns karaktere.

Biztonságot nyújtó, ihletett és hasznos Írás

A másik fogódzó Isten örök ígéje, a Szentírás, Isten kinyilatkoztatott szava, amely éppen azért egyedülálló jelentőségű, mert a lapjain különböző korok különböző világlátású és képzettségű emberei mind ugyanarról tesznek bi-

Megszerzés

zonyságot. Emberi életeken, sorsokon, érzéseken szűrődik át az Istennel való találkozás valósága úgy, hogy közben az emberi élet legnagyobb kérdéseire rejlik bennük a válasz. Ezért ma sem csupán recitáljuk a szövegeket, hanem hisszük, hogy korunkban is aktuálisak, alkalmasak a tanításra, feddésre, jobbításra, az igazságban való nevelésre.

Illusztráció

📁 Bruno Ferrero: A hadihajó. In uő: *Körök a vízen*. Ford. P. Szőke János. Don Bosco Kiadó, Budapest, 1998. 64. o.

Igei párhuzamok

- ApCsel 13,14–52; 14,1–20
- 2Pt 1,19–21

Első hallásra (laikus reflexió)

Követőjévé lenni a krisztusi tanításnak – ehhez hiteles életekre, egyházi példákra volna szükség. Életem mint jó példa mások számára?

Mivel jár a jó, illetve a rossz példa követése? Jézus követése nem jelenti feltétlenül a gond nélküli életet, de...

Az igeolvasás segít a helyes önismeretre, istenismeretre.

24. Nyolc nap múlva

Ige

- Jn 20,24–29

Téma

„Miért gondolsz még mindig ránk, miért van szükséged ránk?” (ÚÉ 89)

Kiindulópont

Tamás apostol a kételkedők, a keresők számára szimpatikus és sokatmondó alakja a Szentírásnak. Már a neve is a kettősséget jelző arám *toma*, azaz „iker” szóból ered. Annak a tanítványnak a jellegzetes vonásait hordozza, aki nagy utat tett meg az általa ismert tényekkel való becsületes számvetéstől Isten feltámasztó erejének „kézzelfogható” tapasztalásáig, Krisztus személye titkának felfedezéséig. Nemcsak látni akar (az emberi szem

káprázhat), de tapintani is. Nemcsak a kézen lévő sebhelyeket (azt lehet utánozni, valaki olyat keresni, akinek a kezén sebhely van), hanem az élőnek halált okozó, a halottak halott voltát igazoló lándzsadöfés helyét is. Végül mégis Krisztus szava az, ami elegendő muníciónak bizonyult ahhoz, hogy a tanítvány, aki a legmesszebb ment abban, hogy megfogalmazza hitének legracionálisabb követelményeit, a Feltámadással való találkozás után is a legtávolabbi misszió vezetője legyen. A keresztény hagyomány szerint egészen Indiáig megy, India apostola lesz, és ott is hal vértanúhalált.

A téma elágazásai

*Ez nem Tamás apokrif evangéliuma, hanem Jézus evangéliuma
Tamás számára*

Ennek a húsvéti találkozásnak fontos és beszédes mozzanata, különleges felfedezése éppen az a jézusi szeretet, amely a hiányzó Tamás, a hírt halló hitetlenkedő felé extra módon, külön is megnyilvánul. Jézus megjelenése a tanítványi körben kifejezetten azért történik, hogy Tamás is megtapasztalja azt, amit éppen egy héttel korábban tanítványtársai átéltek.

A nyolcadik napon

Nem véletlen az időpont megjelölése. Megint vasárnap van, a hét első napja. Az istentisztelet napja. A feltámadás ünnepe, mint ahogy azóta minden héten a világ kereszténysége számára. Mert a Feltámadással való találkozás hétről hétre megtörténik, megtörténhet ma is. Jézus szava már nemcsak Tamásnak szól, hanem nekünk, mai, késői tanítványtársainak. Egészen személyesen nekünk van mondanivalója. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy kiszól a Biblia lapjai közül. Boldog vagy, Tamás, mert láttál és hitre jutottál, de azok az igazán boldogok, akik nem látnak és hisznek. A bátortás bizony nekünk szól. A Tamás-epizód így válik a számunkra is alapvető fontosságú evangéliummá, igazi szenzációvá. Hiszen az üdvösséget, a hitet, a Feltámadással való találkozást elérhetővé teszi ma is a Szentírás sorain keresztül, a hirdetett és meghallott igén keresztül.

Igei párhuzam

- Jn 20,8

Első hallásra (laikus reflexió)

Olykor nem látjuk a fától az erdőt. Miért nem tudunk egyszerűen csak bízni a másik szavában?

Jézus látja a hitetlenségünket, és azonnal megpróbálja eloszlatni a kétségeinket.

A tanítványoknak a látás, számunkra az Írás adatott. Vajon nekik volt nehezebb hinni a Feltámadott Krisztusban, vagy nekünk?

25. Fiatalként is példakép**Ige**

- 1Tim 4,6–16

Téma

Rendhagyó munkaköri leírás (újdonsült és tapasztalt gyülekezetvezetők részére).

Kiindulópont

Éppen munkába álló fiatalok számára nagy segítség lehet, ha pontos és használható munkaköri leírást kapnak, ha kezdettől fogva világos, mi a feladatuk, mi az, amit várnak tőlük. A papír természetesen nem helyettesítheti az ügyszeretetet, lelkesedést, elhivatottságot. Mégis fontos, mert tapasztalatok hiányában tájékozódást jelent, a hangsúlyok megtalálásáért folytatott küzdelemben vezérfonal lehet, hogy a lényegeset meg lehessen különböztetni a lényegtelentől, és teljes erőbedobással, hatékonysággal a kijelölt feladatra lehessen koncentrálni. Fiatal Timóteusok számára elengedhetetlen, de idősebb tanítványok számára is nélkülözhetetlen szillabusz.

A téma elágazásai*1. lépés: Színtentartás*

Az egyházban végzett szolgálatnak mindenkori alapja, hogy az igehirdető maga is az igéből él, az élő Istennel való kapcsolatból merít, mondanivalója az apostoli bizonyosságtétel alapján áll. Ennek a jótékony medernek a tisztán tartása lényeges feladat.

2. lépés: Nem a külső tényezők, hanem a belső értékek és ajándékok a mérvadó

A mindenkori Timóteusokat fiatal koruk okán gyakran éri kritika. Talán nem elég tapasztaltak, nem rendelkeznek megfelelő ismeretekkel, nincs elegendő gyakorlatuk. A kegyelmi ajándékok, a belső értékek, a karizmák komolyanvétele és a hivatalos megbízás, kiküldés azonban jelentősebb és erősebb szempont.

3. lépés: Tudatosság

Beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben, tisztaságban példává lenni – nem kis kihívás. Tudatosságot, önfegyelmet, kitartó hűséget, türelmet, ügy- és emberszeretetet igénylő feladat.

4. lépés: Amiért minden történik

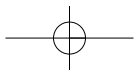
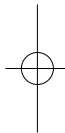
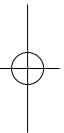
Mindez nem a görcsös megfelelni akarás, nem az öncélú szabályozás, hanem az üzenet érdekében történik, amelynek három alappillére az Írás felolvasása (lekció), az igehirdetés (interpretáció, prédikáció) és a tanítás (edukáció).

Első hallásra (laikus reflexió)

Hogyan van meg a kegyességben a hit és az eljövendő élet ígérete?

A lelki munkásnak nemcsak az igével és a tanítással kell foglalkoznia, hanem önmaga lelki életével is. Ha bármelyiket elhanyagolja, mindkettő leromlik. Ez érdekes összefüggés.

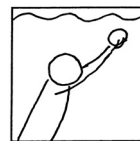
Lelkipásztori felelősség: „megmented magadat is, hallgatódait is”.

VI. Felemelkedés

Nyár

71

Van-e elég energiám ahhoz, hogy másoknak továbbadjam a kincset, hogy újra felemelkedjem az emberi világba? Ha nem, nekem is, a kincsnek is vége. Ahogy a kincs vonzott az elmélyülésre, úgy vonz most a fény, a part. Kezemben a kincssel emelkedem a fény felé.

26. Ottfelejtett korsó

Ige

- Jn 4,28–30.39–42

Téma

Személyesen ismer engem, és személyesen ismerem őt!

Kiindulópont

A zsidó–samáriai kapcsolat ebben a történetben sem másodlagos. A két nép közötti feszültség visszanyúlik a babiloni fogság idejére, amikor a Samária vidékén hátramaradtak az Asszíriából betelepített lakosokkal hosszú századokon át keveredtek, házasodtak, így hamar keverék néppé lettek. A fogságból visszatérő zsidók nem tudták megbocsátani, hogy nem maradtak „tisztá” nép. A gyűlölet és az ellentét Jézus koráig nőtt és mélyült.

A téma elágazásai

A szomjoltás, a víznyerés helye: Jákób kútja

Valószínűsíthető, hogy még Jákób ásathatta a kutat, amely igen kedves volt a zsidóság számára, és a samáriaiak is nagy becsben tartották. A kút igen mély – kb. 30 méter – lehetett. Csak az meríthetett belőle, akiknek volt ilyen hosszú kötele, amit a korsójára erősített és leengedett. Ezért kért Jézus segítséget.

Felemelkedés

A megszólított asszony

Egy korabeli rabbi nem tehetta meg, hogy csak úgy megszólítson egy asszonyt. Bár ezt az asszonyt bűnei, hovatartozása miatt talán nem is vették emberszámba, Jézus mégis megszólítható embernek tartja őt. Az asszonyt valószínűleg még a közössége is bántja, lenézi, ezért megy a távoli kúthoz délidőben, amikor a legmelegebb van. Nem akar senkivel sem találkozni.

A feltárt múlt – „Megmondott nekem mindent, amit tettem”

Jézus előtt nem marad titok a részben takargatott, részben nyilvánvaló, szégyellni való múlt. A beszélgetés módja és a titkok mögé látás miatt az asszony rádöbben, hogy kicsoda ő, és azt rögvest hírül viszi a városiaknak.

A tanítványok döbbenete

Csodálkoznak, de akkora a meglepettségük, hogy szólni sem mernek.

Samáriában is terjed az evangélium

„A samáriai asszony megfedkezett a kútról, a magával hozott vederről s indult üres kézzel, víz nélkül, de megújult étellel vissza a városba, ahol nem volt becsülete.” (Zimányi József: A szomjúhozó Isten szomjúhozó embereket keres) Az asszony hirdeti mindazt, amit megtapasztalt, egész lényé maga lehetett a bizonyosság. Olyan kisugárzása volt, amely az őt ismerőket meggyőzte, sőt minden bűnét és hibáját feledtette. A hitelesen hirdetett örömhír azt eredményezi, hogy keresni kezdik Jézust, mert maguk akarnak meggyőződni az asszony szavainak igazáról. Felismerik Jézusban a Megváltót, az Üdvözítőt, immáron a személyes tapasztalatuk alapján.

Illusztrációk

- ÚÉ 161: Jézus szívedbe lát
- „Ha egy kocsis megtér, elsőnek a lova érzi meg!” (ismeretlen szerző)
- Zimányi József: A szomjúhozó Isten szomjúhozó embereket keres
<http://isten-szeret.extra.hu/predikacio/szomjuhozo.htm>

Igei párhuzamok

- 1Jn 4,14
- Róm 10,17

Első hallásra (laikus reflexió)

Monológ (azonosulva a samáriai asszonnyal): „Tűző nap alatt megyek a kútra vízért – amire nagy szükségem van –, hogy ne találkozzak senkivel, mert szégyellem magam a tetteim miatt. Ott találkozom valakivel. Ő mindent tud rólam. Lelepleződöm. Rádöbbenek, ki ő. És a szomjoltó víz másodlagossá válik, »mert ő maga az élő víz...!« Nem takargatva magam, hívom ide a többieket is. Valami miatt hisznek nekem: eljönnek! Aztán nem nekem hisznek, hanem velem együtt: Neki!”

A mozdulatok: viszem, lerakom, felveszem. Az asszony viszi az üres korsót. A korsót hátrahagyva viszi a saját „messiáshitét” az embereknek; az emberek viszik a samáriai asszony messiáshitét, mígnem rálelnek a saját messiáshitükre.

27. A vakok hite – a hívők vaksága**Ige**

- Jn 9,35–41

Téma

Szemmel látni és hittel látni.

Kiindulópont

A zsidó tanítás szerint minden betegség következménye valamilyen bűnnek, amelyet vagy az adott személy, vagy valamelyik felmenője követett el korábban. A kérdés, hogy ki miatt éri a büntetés.

Jézus rövidre zárja a vitát: *„Sem ez nem vétkezett, sem szülei, hanem azért született vakon, hogy nyilvánvalókká legyenek benne Isten cselekedetei.”*

A következmények nem megnyugtatóak. A farizeusok faggatják őt és szüleit, és oly messzire mennek a szkepticizmusukban, hogy kiközösítik a vakon születettet. Sőt kinyilatkoztatnak: *„Te mindenestől bűnben születél...!”* (34) A végkifejlet: a közösségből való kiközösítés.

A téma elágazásai

Okkal történik minden

Nem az lesz a kérdés, hogy „miért?“, hanem hogy „mi célból?“. Azért történik a gyógyulás, hogy Isten dicsősége meglátsszon őrajta.

A gyógyulás kockázata

A vakon született ember egyre jobban a figyelem és a gyűlölet, valamint a kitaszítottság, a vád kereszttüzébe kerül. Mégis egyre jobban nő a bátorsága, és erősödik a hite. Vállalja a maga hitvallását: „*Ha ő nem volna Istentől való, semmit sem tudott volna tenni.*” Erre kiközösítik!

Kitől jön a gyógyulás?

A kiközösített embert Jézus faggatni kezdi. „*Hiszel te az Emberfiában?*” Majd a kiközösített gyógyult szembesül azzal a ténnyel, hogy ő maga az, aki előtte áll.

Ítéletre jött Jézus!

Jézus csak azon tud segíteni, aki segítségre szorulónak érzi magát. A bűnök csak azoknak megbocsáthatók, akik ráeszmélnek arra, hogy valóban bűnösök és bűnben élnek. A saját bűneinket azonban nem örökítjük tovább utódainkra, azoknak átka nem hat másra, csak ránk.

Illusztrációk

- „Sokszor ki kell esnünk valahonnan, hogy Jézus karjaiba hulljunk!” (Gyökössy Endre)
- Anthony De Mello: Krisztust ismerni. In uő: *A madár dala*. Korda Kiadó, 2008. 114. o.
- Szent-Gály Kata: Imádságtöredék. In: *A vakok kérték*. <http://ferences-sze.sulinet.hu/kata/ima/it060.html>
- *Homályosan és színről színre*. <http://www.evangelikus.hu/publicisztika/homalyosan-es-szinrol-szinre>

Igei párhuzamok

- Zsolt 51,7
- Jer 1,11
- Mt 5,10–11

- 1Jn 1,6–10
- Jn 20,29

Első hallásra (laikus reflexió)

Aki vakon született és most lát, annak számára új világ nyílik, új feladatokkal, megújult hittel. Hiába minden körülmény, minden ellenkezés, van bizonyíték: „*Egyet tudok: bár vak voltam, most látok.*” A személyes tapasztalásnál nincs erősebb bizonyíték.

Feltehető a kérdés, könnyebb volt-e a korabelieknek csak azért, mert szemükkel látták Jézust. Nem a látásból született a hit, hanem abból, ha valaki személyesen beszélt Jézussal: látott és hallott.

28. Küldetésben

Ige

- 2Tim 4,1–8

Téma

Megerősítés és felhatalmazás.

Kiindulópont

A Timóteushoz írt második levél az idősödő apostol „szeretett fiára” hagyott végrendelezése. Személyes hangvétel és közvetlenség jellemzi.

A második levél utolsó mondatai a stafétabot átadásáról tanúskodnak. Azt feltételezhetjük, hogy Pál maga ilyen volt, és utódját, tanítványát is ilyennek szeretné tudni. Aki határozott, mégis türelmes tanítóként van jelen az Istentől kapott küldetésében, aki számára bármelyik napon bekövetkezhet Jézus eljövetele, ítélete.

A téma elágazásai

Alkalmas és alkalmatlan idő

Az apostol buzdítása első hallásra állandó készenlétben élést jelent. Az ige hirdetőjének minden alkalommal késznek kell lennie a szolgálatra. Nem emberi mérlegelésnek kell eldöntenie, hogy mikor hirdessük Isten országának evangéliumát. Mintha Pál azt mondaná, hogy csak emberi szempont-

ból van alkalmatlan idő az igehirdetésre, de Isten előtt ilyen alkalmatlan idő nem létezik.

Kérdés: az ige hallgatója számára minden idő alkalmas-e arra, hogy értse és befogadjja az üzenetet?

Sürgetés és türelem

Nincs sok idő, ezért az alkalmas idő kivárása nem vezet előre. Az alkalmatlan időben való szólás viszont sürgetést jelent. Ezt a sürgetést jelzi az apostol „várva várni” kifejezése is. Mégis türelemre int, mert nem biztos, hogy elsőre megértik, nem biztos, hogy jó szívvel és szelíden fogadják. A noszogtatás, a ráébresztés sokszor szül agressziót, ellenkezést.

A hit és figyelem irányai: a biztos isteni igazság vagy a bizonytalan eredetű mendemondák

Az igazság látása és hallása többet jelent minden másnál. Egyszerűbb elfordítani a fejünket, bezárni fülünket, mint szembenézni az igazsággal. A szembesülés, a lelepleződés szenvedéssel jár. Ezt kevesen tudják vállalni. Ezért a könnyebb, egyszerűbb módokat követik.

Az életre szóló feladat: a szenvedés túrése és az evangélium hirdetése

A szenvedés nem büntetés. A szenvedés a külső-belső küzdelem és a ráébredés velejárója. Az evangélium hirdetése maga is egyfajta szenvedésnek a felvállalása. A szolgálat betöltése nem más, mint Isten akaratának megfelelően, személyes küldésének engedelmeskedve elvégezni a ránk bízott feladatot. Aktívan és örömmel, várva várjuk az ő megjelenését azzal a hittel, hogy az bármikor bekövetkezhet!

Illusztrációk

„Minden az időzítésen múlik.” Carl Lewis

📁 Henry Van Dyke: *Az idő* (vers)

📁 Ismeretlen szerző (ford. Túrmezei Erzsébet): *Lányomok* (vers)

„Az evangélium nem ígér nekünk kereszt nélküli életet: mert

- a szenvedés nélküli evangélium csupán az égiekélete;
- az evangélium nélküli szenvedés a kárhozottakélete;
- az evangélium és szenvedés együtt a földiekélete, a mi életünk is.”
(Joseph Ratzinger)

Igei párhuzamok

- 1Kor 1,21;
- Ef 6,12

Első hallásra (laikus reflexió)

A felszólítás világos és határozott, nem lehet félreérteni: „*Hirdesd az igét!*” A tanítást a béketűrő, szerető szülő vagy igazi pedagógus tudja továbbadni. Elmondhatja akár százszor, mégsem fárad el.

Pál apostol nagyon jól tudta, hogy az Isten igéjére nagy szüksége van ennek a világnak. Ez ugyanis a Mindenható Isten megismerésének egyik fontos csatornája. Az „alkalmas és alkalmatlan idő” nem azt jelenti, hogy nem kell figyelembe venni, hogy hallgatnak vagy sem, hanem azt jelenti, hogy késznek kell lenni az ige hirdetésére minden időben. Nincs jogunk mások magánéletében vájkálni. De felelősségünk hirdetni az igét a nap bármely órájában, józansággal, szelídséggel és félelemmel.

29. Idősen is felövezve

Ige

- Jn 21,1–19

Téma

Jézust követni mindhalálig.

Kiindulópont

Jézus feltámadása után a Tibériás-tengernél újra megjelenik a tanítványoknak. Ez Jézus harmadik (14. vers) megjelenése, amely fősorakozott a 20. fejezetben található két, „zárt ajtók mögötti” megjelenés mellé.

Hasonló a helyzet, mint az első tanítványok elhívásánál. Akiket egykor emberhalászattal bízott meg, most újra hallal próbálkoznak, visszatérnek az eredeti szakmájukhoz.

Hogy éjjel sikertelen volt a halászatuk, majd nappal, Jézus megjelenésével hatalmas fogás következett, az felfogható János éjjelről és nappalról, világosságról és sötétségről szóló példázata gyakorlati alkalmazásának. A tanítványok Máriához hasonlóan nem ismerik föl Jézust; a szeretett tanítvány az első, aki felismeri az Urat.

Jézus nyilvános alkalmat ad Péternek arra, hogy a szeretet által megbánást tanúsítson, ami figyelemre méltó példa, hiszen újjáteremti kapcsolatát az Úrral. Háromszoros tagadását ellensúlyozza a szeretet háromszori megvallása.

A téma elágazásai

A kudarcézés és a gyász után munkába menekülve

A tanítványok a küldetés helyett inkább visszatérnek a „kaptafához”. Éhesek voltak és enni akartak? A bánatukkal a munkába menekültek? Hiába az igyekezet, nem fognak semmit, még éjszaka sem. Pedig ekkor szinte biztos sikerrel számolhattak a halfogásra.

Jézus munkába állít. Fel lehet-e mondani neki?

Aki a hívásra, küldésre igent mondott, nem „táncolhat” vissza. Hiába az indokok sora, szenvedés, elszegényedés vagy kudarc. A küldetést Jézus erősíti meg.

Jó oldalon halászgatunk?

Ha a saját elképzeléseink szerint haladva halászunk, a háló üresen marad.

Mindenki beleférhet a hálóba

A 153 nagy hal pontos említése (11. vers) szimbolikus értelmezésre enged következtetni. János bizonyára nem képzelte, hogy a tanítványoknak volt arra idejük, hogy megszámlálják a halakat, ami aztán még részévé is vált volna a keresztény hagyománynak. Hieronymus úgy gondolta, hogy mivel korának zoológiája szerint 153 különféle halfajta létezett, a szám ennek megfelelően a teljességre utal. A szám tehát azt jelenti, mindenki felé kivetetik a háló. A háló feszül, mégsem szakad el.

A küldetés egy kérdéssel kezdődik: Szeretsz-e engem?

Jézus valójában azt kérdezi: „A tőlem tanult és a tőlem telhető szeretettel szeretsz-e?” (Gyökössy Endre: *János evangéliuma*, 281. o.), vagy csak a tőled telhető szeretettel? Jézus elfogadja azt, ami tőlünk telik. A határtalan szeretet, az önzetlen, életadó szeretet láthatóvá teszi Istent, mert ez Isten természete. Isten neve a világban az önzetlenséget és az életadó szeretet jelenti.

A küldetés egy felszólítással végződik: Kövess engem!

„Kövess engem!” Ez az utolsó szava a tanítványhoz, akit arra választott ki, hogy legeltesse juhait, és Jézus útja legyen az övé is.

A „Kövess engem!” mondatban benne van az is, hogy Jézus mindenkit egyénileg hív, a bűnt és tagadást követően is, és nem azt várja, hogy magunkat másokhoz hasonlítsuk, hogy bárkit is utánozzunk, hanem egyszerűen azt, hogy őt kövessük.

Illusztrációk

- „Egész életemben nagy és nemes feladatokra vágytam, de nekem csak az jutott, hogy »apró« feladatokat hajtsak végre, Úgy, mintha azok nagyok és nemesek lennének.” (Helen Keller)
- „Ismerd fel célodat, használd jóra a napodat.” (Anselm Grün)
- „Amióta nem szolgálok, nem Afrikában, hanem bennem van a Szahara.” (ismeretlen szerzőtől idézi Gyökössy Endre)

Igei párhuzamok

- Jer 3,15
- Ez 34,11–31
- 1Pt 5,2
- Mt 16,18

Első hallásra (laikus reflexió)

Jézus Pétert másodszor hívja el ezzel a mondattal: „Kövess engem!” Így második esélyt ad az induláshoz. Isten különböző módon használ bennünket, kit-kit a személyiségének, képességeinek megfelelően, az ő tervei szerint. Minden ember külön személyiség, hiba tehát másokkal összehasonlítani magunkat.

Péterre az bízott, hogy a Krisztus egyházának megalapítója és az emberiség számára áldás legyen (Mt 16,18). Ugyanígy mi is az Isten szeretetének eszközei lehetünk a világ számára, és valamennyien egyedi módon tehetjük ezt.

30. A kincs megőrzése

Ige

- 1Tim 6,17–21

Téma

Bizonytalan biztonság és megerősítő kegyelem.

Kiindulópont

Az irat maga pásztori, tanácsadói levél a fiatal „lelkipásztornak” a vezetésről és a szolgálati munkáról. A zárszóban, miután a gyülekezet összetételéről (püspök, diakónus, özvegy, presbiter, szolgálta, gazdag), helyükről és feladataikról szolt Pál apostol, személyes hangot üt meg Timóteussal szemben. A kulcsmondat: „őrizd meg a rád bízott kincset!”

A téma elágazásai

A megőrzendő kincs

Az eredeti kifejezés a kereskedelemben használatos szó. Magyarra úgy fordíthatnák: letét. Timóteusra és így az eklézsiára (gyülekezet/egyház) bízott a Jézus- és istenhit és -ismeret.

A letét a letéteményest a „dolog” megőrzésére és visszaadására, jelen esetben továbbadására is kötelezi. Ami annyit jelent, hogy se több, se kevesebb ne kerüljön tovább, mint maga az evangélium. A kincs: nem földi gazdagság, hanem az igaz élet elnyerésének záloga.

A gazdagok helye

Mivel ők földi javak gyűjtésére rendezkedtek be, ezért rossz úton járnak. A meggyarapodott vagyonú gyülekezeti tagoknak a szolidaritás legyen a gazdagsága: jó cselekedet és adakozás.

Mert az adakozás tulajdonképpen gyűjtés az igazi élet elnyerésére.

Az élet nem a vagyon. A közösség nem az egymás fölé rendeltség mámorító érzése. A reménység nem bizonytalan gazdagság, ingóság (!), hanem az Istenben való bizalom az igazi „ingatlan”.

Megőrizni: a szívben forgatni

Az örökséget, amelyet kaptunk (a testamentumot), nem szabad elrejteni vagy elherdálni, értéktelenre cserélni vagy éppen elfelejteni, esetleg szembezegülni vele. Inkább „szívben kell forgatni”, hogy állandó érték és hiteles mérce maradjon.

Megtartatni: elfordulni

Fontos a felismerés, hogy mi az, ami az „igazi élet” útja, és mi az, ami eltántorít róla, ezért van, amitől tudatosan és szándékosan el kell fordulni, hogy csak a célt lássuk.

Áldásban részesülni

Az elbúcsúzás szava az Isten kegyelmébe vetett hit és bizalom megerősítő formája. Még az áldáskívánás is úgy beszél Istenről, mint kegyelemről, ami a bőséget, a megbocsátást, a megerősítést, örvendezést, Isten közvetlen beavatkozását jelenti. Sőt azt a teljességet, amely szárnyakat ad az „isteni” cselekedetekhez.

Illusztráció

 J. R. Gschwend: *Az emberi szív rejtelsei – A béka*
(<http://www.istentisztelet.hu/irasok/emberisziv.htm>)

- „De úgy élni, mint millió
Közönséges lélek,
Pazarolni lelked kincsét:
Ez halálos véték.” (Ady Endre)
- *Az Indiana Jones és az utolsó kereszteslovag* című film.

Igei párhuzamok

- Jób 28,14–18
- Mt 6,21
- Mt 16,26
- Lk 13,34
- 2Tim 1,12

Első hallásra (laikus reflexió)

Atyai szeretetből fakadó intés, útmutatás: őrizd meg!

A földi gazdagság bizonytalan. Miért tud ilyen határozott lenni a szeretett fiúval? Azért, mert tudja, kinek hisz (2Tim 1,12). Ez az élő Istenre alapozott biztonság.

A Miatyánkban azt olvassuk: *„tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség”*.

Isten előtt minden test olyan, mint a lehelet; egy ideig látszik, s aztán elmúlik. Olyan, mint a mező füve vagy virága: lekaszálják, és semmivé válik. A zsoltáros azt mondja: *„Nézem a gazdagok helyét, és nem találom.”*

Isten szava kimeríthetetlen kincs. Az emberek azonban nem jutnak hozzá, mert nem keresik addig, amíg meg nem találják. Nagyon sokan megelégszenek csupán az igazság feltételezésével.